

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e> @advocatenorde.nl>

Verzonden: woensdag 25 juni 2025 15:03

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e> @eerstekamer.nl>

Onderwerp: NOvA: opiniestuk Karin de Lange Penitentiaire beginselenwet

Beste 5.1.2.e is het mogelijk om onderstaand opiniestuk van NOvA-bestuurder en strafrechtadvocaat Karin de Lange onder de aandacht van de leden van de commissie Justitie en Veiligheid te brengen? Dit stuk verscheen vanochtend in het Algemeen Dagblad en op haar LinkedIn-account [Post | Feed | LinkedIn](#).

Met vriendelijke groet, 5.1.2.e

Nederlandse orde van advocaten

5.1.2.e

Communicatieadviseur

Monarch Tower, Prinses Beatrixlaan 5, 2595 AK Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Tel. 5.1.2.e

Bijdrage van Karin de Lange

[Karin de Lange](#)

Advocaat | Wladimiroff Advocaten | Bestuurder Nederlandse Orde van Advocaten

Een van de kernmerken van een democratische rechtsstaat is dat de overheid zich houdt aan de eigen regels, wetten en internationale verdragen. De Nederlandse wetgever lijkt zich echter met de invoering van generiek cameratoezicht op vertrouwelijke gesprekken tussen gedetineerden en hun advocaten in de EBI en AIT-locaties niet te houden aan de eigen 'gedragsregels'. Het is gelukkig nog niet te laat. Volgende week behandelt de Eerste Kamer de penitentiaire beginselen wet. Met een wetswijziging – uitzonderlijk maar het is een instrument waar gebruik van gemaakt kan worden – kan de Penitentiaire beginselenwet nog teruggebracht worden binnen de grenzen van het betamelijke. Vandaag publiceerde het AD mijn opiniestuk waarin ik dit onderwerp toelicht.

Rechtsstaat geen bijzaak in strijd tegen misdaad

Iedereen in Nederland heeft recht op vertrouwelijk contact met zijn advocaat. Standaard cameratoezicht in de Extra Beveiligde Inrichting schendt dit beginsel van de rechtsstaat, stelt **Karin de Lange**.

VVD-partijleider Dilan Yesilgöz schreef onlangs in deze krant dat de georganiseerde criminaliteit niet de touwtjes in handen mag krijgen en dat – kort gezegd – wetten en procedures moeten worden aangepast om dit te voorkomen. Ook de advocatuur werd in dit verband besproken. Sommige advocaten zouden loopjongens zijn van of bezwijken onder de druk van de onderwereld. Yesilgöz stelt dat de georganiseerde criminaliteit de strijd niet mag winnen en we onze rechtsstatelijke principes moeten bewaken. Dat laatste is nu juist waar het mis dreigt te gaan. In de strijd tegen de georganiseerde misdaad worden die rechtsstatelijke principes niet bewaakt, ze worden terzijde geschoven.

De Tweede Kamer heeft recent een wetsvoorstel aangenomen dat onder meer standaard cameratoezicht invoert op gesprekken tussen advocaten en hun cliënten in de Extra Beveiligde Inrichting en op de Afdeling Intensief Toezicht. Of dat nodig is, is straks niet afhankelijk van de risico's van een individuele gedetineerde, maar van de plaatsing in zo'n regime. Dat wetsvoorstel is zonder noemenswaardige tegenspraak aangenomen onder het mom van veiligheid. Uit het oog lijkt te zijn verloren dat dit cameratoezicht diep ingrijpt in fundamentele rechten van gedetineerden. In de naam van bescherming worden belangrijke beginselen uit ons detentie-regime overboord gegooid. Beginselen die in een goed functionerende liberale democratie rechtsstatelijk worden geacht en bescherming verdienen. Wetenschap en adviesorganen wijzen hier ook op. Het zijn immers juist die beginselen en geluiden die re-

▲ In de Extra Beveiligde Inrichting, zoals in Vught, praten advocaten alleen nog met cliënten onder cameratoezicht.

Vertrouwelijk contact met een advocaat is een kernwaarde in onze rechtsstaat

gering en parlement scherp (moeten) houden als door de maatschappij om actie wordt gevraagd. Dat neemt niet weg dat advocaten geen loopjongens voor criminelen mogen worden. Dat is onacceptabel. De beroepsgroep kijkt daarom ook in de spiegel. Ter vergroting van haar weerbaarheid heeft de Nederlandse orde van advocaten maatregelen in het leven geroepen. Bij al deze maatregelen blijven de kernwaarden van de advocatuur – die maken dat een advocaat zijn werk goed kan doen – leidend.

Eén van die kernwaarden is de vertrouwelijkheid. In Nederland heeft iedereen recht op vertrouwelijk contact met een advocaat. Dat is essentieel voor effectieve

rechtsbijstand. Daarmee is het ook van wezenlijk belang voor het behoud van de rechtsstaat.

Het belang hiervan werd onlangs door demissionair staatssecretaris Rechtsbescherming onderstreept toen hij het Verdrag ter bescherming van het beroep van advocaat ondertekende. Dit verdrag benadrukt het belang van die vertrouwelijkheid en bevestigt dat beperkingen op dit recht een uitzonderlijk karakter moeten hebben. Die overweging staat haaks op dit wetsvoorstel.

Rechtsstatelijke principes worden pas bewaakt als zij niet alleen tot uitgangspunt worden genomen, maar ook worden toegepast in de praktijk. Dat kan door een individuele beoordeling mogelijk te maken bij een maatregel die ernstige gevolgen heeft voor het recht op rechtsbijstand. De Eerste Kamer kan, al dan niet door een wetswijziging, de rechtsstatelijke plooien nog gladstrijken.

■ Karin de Lange is strafrecht-advocaat en lid van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten.